

فهرست

فصل اول: تعاون

- درس اول: تعاون (۱) ۵
- درس دوم: تعاون (۲) ۸
- درس سیزدهم: غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان ۶۴
- درس چهاردهم: میراث فرهنگی ایران در عصر سلجوقی ۶۸

فصل دوم: نقش دولت در اداره کشور

- درس سوم: ساختار و تشکیلات دولت ۱۱
- درس چهارم: وظایف دولت ۱۵
- درس پانزدهم: حمله چنگیز و تیمور به ایران ۷۳
- درس شانزدهم: پیروزی فرهنگ بر شمشیر ۷۹

فصل سوم: نوجوانان و قانون

- درس پنجم: آسیب‌های اجتماعی و پیشگیری از آنها ۱۹
- درس ششم: قوه قضائیه ۲۳
- درس هفدهم: ویژگی‌های طبیعی آسیا ۸۳
- درس هجدهم: ویژگی‌های انسانی و اقتصادی آسیا ۹۰

فصل چهارم: عصر ارتباطات

- درس هفتم: ارتباط و رسانه ۲۷
- درس هشتم: رسانه‌ها در زندگی ما ۳۰
- درس نوزدهم: ویژگی‌های منطقه جنوب غربی آسیا ۹۵
- درس بیستم: ایران و منطقه جنوب غربی آسیا ۱۰۰

فصل پنجم: از حرا تا نینوا

- درس نهم: ظهور اسلام در شبه‌جزیره عربستان ۳۵
- درس دهم: از رحلت پیامبر تا قیام کربلا (نینوا) ۴۲
- درس بیست‌ویکم: ویژگی‌های طبیعی و انسانی اروپا ۱۰۵
- درس بیست‌ودوم: ویژگی‌های طبیعی و انسانی آفریقا ۱۱۱

فصل ششم: عصری تازه در تاریخ ایران

- درس یازدهم: ورود اسلام به ایران ۴۹
- درس دوازدهم: عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی ۵۴
- درس بیست‌وسوم: قاره آمریکا ۱۱۸
- درس بیست‌وچهارم: قاره استرالیا و اقیانوسیه ۱۲۶
- آزمون نیم‌سال اول ۶۱
- آزمون نیم‌سال دوم ۱۳۱

- دو معنی تعاون به زبان ساده، همکاری و یاری رساندن به یکدیگر است.
 - همهٔ انسان‌ها در مقابل خداوند متعال، نسبت به خود، دیگران و محیطی که در آن زندگی می‌کنند، مسئول هستند.
 - انسان موجودی اجتماعی و هم‌چنین مسئول، آفریده شده است.
 - هیچ‌کس نمی‌تواند اعمال و رفتار و زندگی خود را از اجتماع جدا کند و بگوید من نسبت به آن چه در جامعه می‌گذرد و اتفاقاتی که برای دیگران می‌افتد، بی‌تفاوت هستم.
 - دین اسلام در زمینهٔ رابطهٔ فرد با اجتماع دو دستور داده است:
- تعاون از نگاه قرآن و حدیث
- **سورهٔ مائده، آیهٔ ۲** در کارهای نیک و پرهیزکاری، یکدیگر را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.
 - **سخن امیرالمؤمنین** از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شنیدم که فرمود کسی که یک مشکل از مؤمنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت سپری کرده است.
 - یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده، **تعاون** است.

- اگر کسی کار ناپسند یا گناهی انجام داد او را تشویق نکنیم.
- مفهوم همکاری نکردن با کسی در گناه
- طوری رفتار نکنیم که با فرد گناه کار موافق هستیم.
- مقدمهٔ انجام گناه را برای خود یا دیگران فراهم نکنیم.

تعاون در خانه و مدرسه

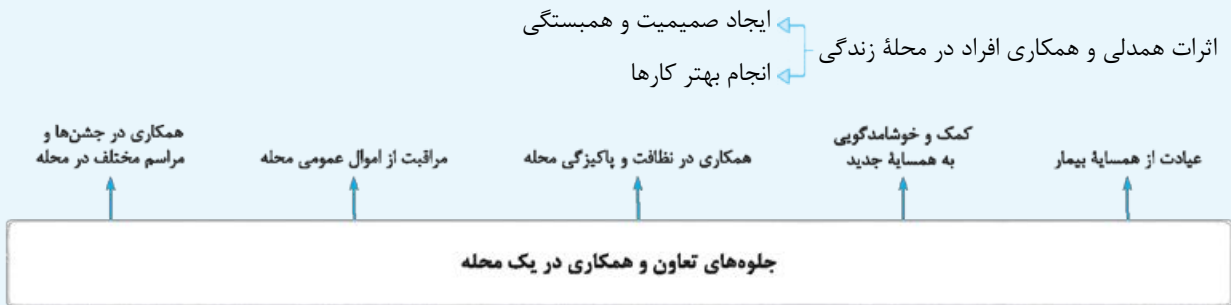
- همکاری و همدلی در خانواده باعث صمیمیت و محبت بیشتر بین اعضای خانواده می‌شود.
- با تقسیم وظایف در خانواده هر عضو از خانواده احساس می‌کند که مفید است و همهٔ کارهای خانه بر روی دوش یک نفر قرار نمی‌گیرد و وقتی همهٔ کارها بر دوش یک نفر باشد آن شخص تحت فشار جسمی و روحی قرار می‌گیرد.

- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان بزرگوار علیهم السلام با اعضای خانواده خود در چه کارهایی همکاری می کردند؟
 - دوشیدن شیر چارپایان
 - آسیاب کردن گندم
 - نظافت خانه

شایسته است انسان علاوه بر اعضای خانواده خود، با اقوام و خویشاوندان نیز در کارهای نیک، احساس همدلی و همکاری داشته باشد و به یاری آن‌ها در گرفتاری‌ها بشتابد.

تعاون در محله

امام صادق علیه السلام فرمودند: «با همسایهات خوش رفتاری کن تا مسلمان راستین باشی.»

نکته بعضی عوامل مانند غرور، حسادت، دشمنی و تقسیم نکردن کارها مانع از همکاری و تعاون می شوند.

پرسش‌های درس اول

۱ پاسخ درست را مشخص کنید.

- کدام معنی تعاون به زبان ساده است؟
 - الف: مسئولیت
 - ب: همکاری
 - ج: همدلی
 - د: همدردی
- همکاری و همدلی در بین اعضای خانواده باعث چه می شود؟
 - الف: احساس خوبی و همدلی
 - ب: صمیمیت و محبت
 - ج: خوبی و همیاری
 - د: نیکی و تعاون
- همکاری و همدلی در خانواده علاوه بر صمیمیت چه عامل دیگری را بین اعضا به وجود می آورد؟
 - الف: محبت
 - ب: اتحاد
 - ج: همکاری
 - د: نهدی از منکر
- سخن امام صادق علیه السلام درباره همسایه، بر روی چه رفتاری تأکید دارد؟
 - الف: قرض دادن
 - ب: هدیه دادن
 - ج: خوش رفتاری
 - د: یاری رساندن
- تعاون علاوه بر همکاری چه معنای دیگری دارد؟
 - الف: هم‌کیش بودن
 - ب: همراه بودن
 - ج: همدل بودن
 - د: یاری رساندن به یکدیگر
- آیه ۲ سوره مائده در مورد گناه و ستمکاری چه می گوید؟
 - الف: به یکدیگر یاری برسانید.
 - ب: از یکدیگر پیشی بگیرید.
 - ج: در گناه و ستم همکاری نکنید.
 - د: یکدیگر را از این کار نهدی کنید.
- اعمال و رفتار ما در اجتماع باید چگونه نباشد؟
 - الف: بی تفاوت
 - ب: همراهی با دیگران
 - ج: اتحاد داشتن با دیگران
 - د: با محبت رفتار کردن

۲ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- دو معنی تعاون، و است.
- انسان، موجودی و هم‌چنین مسئول آفریده شده است.

۳ یکی از کارهایی که در قرآن کریم به آن امر شده است.

۴ امام صادق علیه السلام فرموده: «با همسایهات کن تا مسلمان راستین باشی.»

۵ هیچ کس نمی تواند اعمال و رفتار خود را از اجتماع کند.

۶ همکاری و همدلی در خانواده باعث و محبت می شود.

۳ جملات درست و نادرست را مشخص کنید.

درست نادرست

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

۱ انسان موجودی انفرادی و بی مسئولیت است.

۲ در کارهای نیک و پرهیزکاری یکدیگر را یاری کنید.

۳ در گناه و ستمکاری با یکدیگر همکاری کنید.

۴ همه انسان ها در مقابل خداوند متعال مسئول نیستند.

۴ با فلش وصل کنید.

۱	معنی تعاون	☐
۲	نتیجه همکاری و همدلی در خانواده	☐
۳	آفرینش انسان به صورت	☐
۴	یکی از جلوه های تعاون در محله	☐
۵	یکی از جلوه های تعاون در مدرسه	☐
۶	یکی از جلوه های تعاون در خانواده	☐

۵ به پرسش های زیر پاسخ تشریحی دهید.

- ۱ دو معنی تعاون را بنویسید.
- ۲ سوره مائده در زمینه رابطه فرد با اجتماع چه فرموده است؟
- ۳ از جلوه ها و شکل های تعاون پنج مورد را نام ببرید.
- ۴ با تقسیم وظایف و مسئولیت در خانواده چه اتفاقی می افتد؟
- ۵ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان علیهم السلام در چه کارهایی با اعضای خانواده همکاری می کردند؟
- ۶ از جلوه های همکاری و تعاون در مدرسه سه مورد بنویسید.
- ۷ همکاری نکردن در گناه یعنی چه؟
- ۸ سخن پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله که امیرالمؤمنین در زمینه رابطه فرد با اجتماع نقل فرمودند، چیست؟
- ۹ نتایج همدلی و همکاری افراد در محله زندگی چیست؟
- ۱۰ از جلوه های تعاون در محله سه مورد بنویسید.

۶ جدول زیر را با توجه به سؤال های داده شده کامل کنید.

۱	←	ع		ن
۲	←	م		س
۳	←	ا		ی
۴	←	ی		د
۵	←	ا		ت

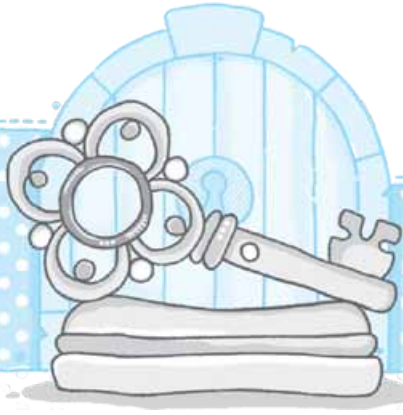
۱ یکی از کارهایی که قرآن کریم به آن امر فرموده است.

۲ ما در با همکاری در مراسم صبحگاهی شرکت می کنیم.

۳ امام صادق علیه السلام «با همسایهات خوش رفتاری کن تا مسلمان باشی.»

۴ از همسایه بیمار یکی از جلوه های تعاون در یک محله است.

۵ انسان موجودی و مسئول آفریده شده است.

پاسخ نامه تشریحی

پاسخ پرسش‌های درس اول

۲ سورة مائده، آیه ۲ ◀ در کارهای نیک و پرهیزکاری، یکدیگر

را یاری کنید و در گناه و ستمکاری همکاری نکنید.

۳ اظهار دوستی و محبت، هدیه دادن، خوشحال کردن دیگران،

عیادت از بیمار، قرض دادن.

۴ هر عضو از خانواده احساس می کند که مفید است و همه

کارهای خانه بر روی دوش یک نفر قرار نمی گیرد.

۵ دوشیدن شیر چارپایان، آسیاب کردن گندم، نظافت خانه.

۶ نظافت کلاس درس، کمک به همکلاسی هایی که در درسی

ضعیف هستند و همکاری در مراسم صبحگاهی.

۷ اگر کسی کار ناپسندی انجام می دهد ما او را تشویق نکرده و

یا طوری رفتار نکنیم که با او موافق هستیم.

۸ «از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شنیدم که فرمود کسی که یک مشکل از

مؤمنی رفع کند، مانند کسی است که تمام عمرش را به عبادت

سپری کرده است.»

۹ ۱- باعث ایجاد صمیمیت و همبستگی می شود.

۲- کارها نیز بهتر انجام می شود.

۱۰ عیادت از همسایه بیمار، کمک و خوشامدگویی به همسایه

جدید، همکاری و نظافت و پاکیزگی محله.

پاسخ ۶

۱ تعاون

۲ مدرسه

۳ راستین

۴ عیادت

۵ اجتماعی

پاسخ ۱

۱ گزینه ب

۲ گزینه ب

۳ گزینه الف

۴ گزینه ج

۵ گزینه د

۶ گزینه ج

۷ گزینه الف

پاسخ ۲

۱ همکاری - یاری رساندن به یکدیگر

۲ اجتماعی

۳ تعاون

۴ خوش رفتاری

۵ جدا

۶ صمیمیت

پاسخ ۳

۱ نادرست

۲ درست

۳ نادرست

۴ نادرست

پاسخ ۴

۱ معنی تعاون ◀ همکاری و یاری رساندن

۲ نتیجه همکاری و همدلی در خانواده ◀ صمیمیت و محبت

۳ آفرینش انسان به صورت ◀ اجتماعی و هم چنین مسئول

۴ یکی از جلوه های تعاون در محله ◀ عیادت از همسایه بیمار

۵ یکی از جلوه های تعاون در مدرسه ◀ کمک به همکلاسی

۶ یکی از جلوه های تعاون در خانواده ◀ نظافت خانه

پاسخ ۵

۱ دو معنی تعاون به زبان ساده، همکاری و یاری رساندن به

یکدیگر است.